

Domovina

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. — **Dopisi** naj se izvolijo frankirati. — **Rokopisi** se ne vračajo. — Za **insetate** se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste.

Velja do konca leta 1 goldinar. — **Denar** naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Zveza slovenskih posojilnic.

Občni zbor v Celji dne 19. novembra vršil se je ob 10. uri dopoldne v čitalnični dvorani pod predsedstvom društvenega načelnika, mnogozaslužnega poslanca, g. M. Vošnjaka. Zastopane so bile sledeče posojilnice po svojih pooblaščenih, in sicer: posojilnica v Celovcu (č. g. Mihelj), ljubljanske okolice (g. Knez ml.), v Krškem (g. Lapajne), v Žužemberku (pooblaščen g. D. Hribar v Celji), v Kopru (poobl. g. M. Vošnjak), v Celji (g. dr. Dečko), v Logatci (poobl. g. Gomilšak), pri sv. Lenartu v Slov. gor. (g. Polič), v Ormožu (g. dr. Gršak), v Ptuji (g. Sedlaček), v Gornjem gradu (g. Kranjec), Vransko (g. Oset), v Vitanji (g. Žičkar). Razen teh gospodov so se zbora vdeležili: tajnik „Zveze“ in celjske posojilnice g. Lončar, nadzornik „Zveze slovenskih posojilnic“ in tajnik mariborske posojilnice, g. Pavel Simon, g. dr. Filipič iz Celja in še nekaj zunanjih udeležencev iz celjske okolice. — Ta udeležba kaže, da se slovenske posojilnice in njih zastopniki zanimajo zelo za razvoj svojih zavodov; teh je zdaj že 47, in če prištejemo ravnokar osnovani posojilnici v Trstu in Pulju, jih je že 49. Govori se pa tudi, da se snujeta še 2 posojilnici na Štajerskem, in sicer v Gornji Radgoni in Framu.

Zbor je otvoril g. društveni predsednik s presrčnim pozdravom vseh navzočih, omenivši, kako lepo slovenske posojilnice napredujejo, naštevši, kaj je vse „Zveza“ storila v pretekli enoletni dobi za svoj društveni prospheh

in zlasti za napredek slovenskih posojilnic. Ker je čitateljem „Domovine“ vse to že v obče znano, ker je bilo vse to priobčeno v „Letopisu“, zato nečemo tega še enkrat navajati. Povemo le, da je bil govor g. predsednika z veliko pohvalo na znanje vzet in da se je g. predsedniku in celemu odboru za njih delovanje izrekla topla zahvala.

Iz govora g. predsednika so se zboru posebno te besede dopadle, da on že **8 let brezplačno** „Zvezo“ vodi, brezplačno potuje in organizuje slovenske posojilnice po vseh slovenskih krajinah, da je tudi nova posojilnica v Trstu zelo njegova zasluga. Vesel je on tega vspeha, če mu ga tudi kdo zavida, zlasti ko vidi, da se posojilnice na Koroškem, kjer jim stavijo toliko ovir, tako krepko razvijajo, ko se delajo tu in drugod fondi, javni zakladi, od katerih bodo še le naši potomci pravo korist vživali. — Glede dohodkov „Zveze“ poudarjal je g. predsednik, da je imela že toliko dohodkov, da je obilne stroške poravnala. Izrazila se je želja, da bi se z nova povabile k pristopu tiste posojilnice, ki se do zdaj še obotavljajo „Zvezi“ se pridružiti; druge posojilnice, ki niso še poslale letnih doneskov, naj se opomnijo. Predsednik si je v državnem zboru prizadeval, da bi ne bilo treba posojilnicam 2% neposrednih pristojbin od kapitalizovanih obresti plačevati, pa ni šlo. To je zbor s pohvalo na znanje vzela.

Pri drugi točki je govoril g. P. Simon, ki je nadzoroval lani 8 poso-

jilnic, na slovenskem Štajeru v imenu „Zveze“; vse je našel v najlepšem redu, pa vsem dajal tudi navode, po katerih se jim je ravnati in po katerih on te denarne zavode nadzoruje. Natisniti je dala v ta namen „Zveza“ tiskovine, na katere se bode zapisoval rezultat nadzovanja, ki se bode pošiljal uprav- nemu in nadzorstvenemu odboru nadzorovane posojilnice. Pri razlaganji g. Simona smo izvedeli, da se nekaterim posojilnicam neopravičen davek naklada, n. pr. na Koroškem se obdačijo hranilne vloge, menda zavoljo tega, ker ondi uradniki slovenščine dobro ne raz- umó. Glede davka so se čudili zboro- valci, kako različno se v tem oziru postopa. Pri tej priliki se je sprožilo tudi vprašanje, ali morajo biti tudi po- roki udje, kar se je zanikalo. G. Simon je še želel, da bi vsaka posojilnica, katero nadzoruje, imela pri rokah v posebnih prilogah izkazano bilanco. Dotične tis- kovine se dobe pri Drag. Hribarju. Zbor je pohvalno na znanje vzel tud g. P. Simona, ki bode za zdaj le on sam nadzoroval vse slovenske posojil- nice, čeravno je g. Polič željo izrazil, da bi bila dva nadzornika, ker ne bode jeden vsemu kos. Pri tej priliki se je sprejel tudi predlog dr. Filipiča, da bi „Zvezin“ nadzornik pri c. kr. vladi zaprisegel.

O skupni denarni zadrugi je po- ročal g. Lapajne v tem smislu, kakor je pisala „Domovina“ v svoji 11. števil., poudarjal je zlasti z ozirom na pismo g. dr. Laginje, ki prosi denarne pomoči pri vseh slovenskih posojilnicah za novo posojilnico v Pulju, da bi bilo silno po- trebno, da „Zveza“ pobira nekaj odviš- nih hranilnih vlog od bogatejših poso- jilnic in jih oddaje novim in slabšim posojilnicam. V ta namen naj bi se „Zveza, ako treba, premenila v denarno zadrugo ter pobirala od posojilnic vloge

po $3\frac{1}{2}\%$, oddajala jih po 4% . Ako- ravno je g. Lapajne navdušeno govoril za svoj predlog, vendar ni bil sprejet, ker so v stvarno preišljenih govorih to odsvetovali gg.: dr. Dečko, dr. Fi- lipič, dr. Gršak, Knez in sam pred- sednik, oziraje se na došle dopise g. dr. Jurtele in Makolske posojilnice ter na druge okolščine.

Od raznih nasvetov, ki so se sta- vili, povemo, da je g. Lapajne predlagal, da bi „Zveza“ vložila na finančno mi- nisterstvo prošnjo, da se vsem posojil- nicam dovolé iste olajšave, katere je dovolilo finančno ravnateljstvo v Ljub- ljani Žužemberški posojilnici, da nam- reč za dolžna pisma rabi le nizki me- nični kolek. G. predsednik omenja, da tega ni treba, ker je že postava, da to smejo storiti one posojilnice, ki svoj delokrog ne raztezajo čez eno občino ali en okraj. Ta postava naj se pri- obči v prihodnjem „Letopisu“, ki naj obsega tudi navod, kako naj se poso- jilnice ustanavljajo, poslujejo, kako naj se nadzorujejo, potem nauk o menicah, dolžnih pismih i. t. d.

G. predsednik predlaga, da naj „Zveza“ nastavi pravnega konzulenta (svetovalca), kar se pohvalno potrdi. G. dr. Filipič predlaga, naj posojilnice pošiljajo hranilne vloge novi posojilnici v Pulju.

G. predsedniku se izreče od strani gg.: Lapajne, Simon in Hribar zahvala in popolno priznanje v javnem delovanji posebno na gospodarskem polji, čemur zbor pritrdi.

Naposled je bila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili z vsklikom: za predsednika g. M. Vošnjak, za člane pa tudi vsi prejšnji odborniki in sicer gg.: dr. Sernec, dr. Dečko, Lenarčič, Hausenbichler, Lendovšek, dr. Jos. Vošnjak in Jan. Knez.

Pozdrav

prvi ženski podružnici sv. Cirila in Metoda na Štajerski.

Povsod veselja vrisk glasán odmeva,
Razlega se po dragi očetnjavi
Kot se razširja pred začetkom dneva
Po seči in po senčnati dobravi
Veseloglasno raznih ptičev petje,
Ko pómlad ljudstvu na ogled postavi
Med svoja čuda raznobojno cvetje.
Zakaj nam ne bi radost v srcih cvela?
Povsod koristno kaže se podjetje;
Delalnica slovenska je dežela.
Kraj družbe nam rodi se družba nova,
Za narodni napredek v njej se dela;
Dokaz, da nam bodočnost je gotova.
Da narod vsak na zemlji napreduje,
To je gotova želja Stvarnikova,
Ki vsem zemljanom modro gospoduje.
Slovencem treba krepko se boriti,
Da ne poplavi nas prvenstvo tuje,

Da odbeže nasprotniki srditi,
Ko ljuti mráz za letne dobe mine.
Boré za dom možjé se znameniti,
I ženske se nam kažejo vrline.
Pozdrav Vam torej, vrle Jurjevčanke,
Čestiteljice drage domovine,
Budite druge narodne zaspanke.
Pri Vas podružnica se osnovala,
Nakit prekrasen narodne je stranke.
Zato slovenski rod Vam kliče: „Hvala!“
Daj Bog koristnega jej mnogo ploda,
Da dolgo let bi krepko nam ostala.
Podružnica Cirila in Metoda,
Da bode nje vesela očetnjava;
A Vam od vzhoda glasno do zahoda,
Veseloburni klic zaori: „Slava“!

Božidar Flegerič.

Na Humu, meseca novembra 1891.

Celjske novice.

(Narodna čitalnica v Celji) imela je dné 29. novembra svoje občno zborovanje. — Predsednikom izvoljen je bil g. dr. Josip Serneck, odbornikom gospodje dr. L. Filipič (namestnik predsednika), dr. Dragotin Treo (tajnik), dr. Juro Hrašovec (blagajnik), dr. Ivan Dečko, Franc Irgl, Boštjan Kregar, dr. Josip Vrečko in prof. Mihalj Zavadlal. — Zanimivo je bilo poročilo tajnikovo o razvijanju društva od ustanovitve l. 1862 naprej. Iz obširnega poročila posnamemo, da je imela narodna čitalnica v Celji v prvih letih (1862—1866) 120—130 članov; med njimi sedanje stroge nasprotnike našega narodnega napredka na pr.: gg. Traun, Kreuzberger, bratje Herzmann, Regula, Drolz, Kosta, Wambrechtsamer, Dr. Schurbi sen., Wogg, Schmidl, Frid. Mathes i dr.

Potem prišla je nam sovražna vladna sapa in društvo jelo je hirati; l. 1873 bilo je le še malo mož, ki so podpirali društveno življenje v Celji. Leta 1878 začelo se je zopet živahnejše narodno gibanje; število članov naraslo je do 70. Leta 1882 preselilo se je društvo v nove (sedanje) prostore in število članov poskočilo je na 106. — Nekteri so se v teku prihodnjih let zgubili, vendar ostane število vstrajno nad 80 do 90. — Zadnja leta začelo se je z gibanjem Slovencev v celjskem mestu zopet jako živahno življenje v čitalnici, katera je postala udom pravo rodbinsko ognjišče. — Vsled lepo prirejenih plesnih veselí, pevskih in zabavnih večerov, gledališčnih predstav i. t. d. pristopilo je mnogo članov, tako da jih šteje

v zadnjih letih zopet 120—130, odločnih,kušenih narodnjakov in rodbin iz vseh krogov in stanov, katere pa veže jedna in ista vez — ljubezen do slovenskega naroda in do domače, zdrave zabave med svojimi.

Blagajnično stanje je po poročilu blagajnika ugodno. Društvo priredi v prihodnjem društvenem letu razun običajnih plesnih vaj Silvestrov večer, dné 17. januarja 1892 véliki ples, 7. svečana plesni venček in 28. svečana po „Celjskem Sokolu“ maškerao. — Želimo društvu in neumorno delujočemu odboru povsod najlepši vspeh.

(Notarski izpit) napravila sta notarska kandidata gg. Leopold Vehovar in Michael Jezovšek. Čestitamo!

Južno-štajerska hranilnica) je nastavila v osebi g. Jankota Vavken-a novega tajnika, ker prejšnji (g. Cigler) radi bolezni ni mogel opravljati obilega posla.

(Poštni praktikant), g. L. Markl, je premeščen v Gradec; na njegovo mesto je imenovan pravnik, g. Avg. Weiss.

(„Narodni dom“) bodo zidali celjski Slovenci na prostoru, ki ga je ne davno na najlepšem celjskem trgu tukajšnja posojilnica kupila.

(Volitev zastopnikov za okr. bolnišno blagajno v Celji) bode v pondeljek 7. decembra 1891. Volitev za Celje vršila se bode v hotelu „Elefant“. Visoko c. kr. namestništvo v Gradci je odločilo na pritožbo, da voli mesto Celje zase 19 zastopnikov, vse druge okoliške občine pa posamezno in sicer vkupe 12 zastopnikov. — Slovenci bodite

edini! Pridite vsi na volišče in oddajte svoje glasove zanesljivim narodnim možem. Sramotno je, da ima najmenj 90 % Slovencev, nemški odbor pri tej blagajni. Ker je tudi v drugem oziru važno, kdo gospodari z našimi novci, je upati, da bode vsak storil svojo dolžnost.

(Za posojilnice). Na vprašanja nanznamo, da časnika „Zadruga“ ni več dobiti. Obrazec za izkaz neposrednih pristojbin, ki je bil v neki številki tega lista, je mogoče naročiti pri društveni tiskarni D. Hribarja v Celji.

(Nemški „šulverein“ pa nemškutarji v Laškem trgu). Po zadnjem ljudskem štetju prebiva v Laškem trgu 356 Nemcev. „Šulvereinska“ šola pa je nabrala med temi Nemci 80 za šolo godnih otrok. Ker je poleg teh najmanj še 80 mlajših otrok, sklepati je torej, da vsak drugi nemškutar na Laškem še otročje hlače nosi.

(Pri zadnjih porotnih obravnavah) sedel je na zatožni klopi Josip Baumann, posestnik iz Pekla pri Poličanah. Tožen je bil zavoljo razžaljenja časti od g. Antona Grundnerja, posestnika iz Poličan, ker je tega obdolžil v „Marburger Zeitung“, da nepošteno ravna pri dajanju cestnega posipa. Tožnika je zastopal dr. Serneč, toženega pa dr. Stepischnegg. Josip Baumann je bil obsojen v denarno kazen 150 gld. in povrnitev stroškov, ki tudi ne bodo majhni. „Marburger Zeitung“ pa je ob enem obsojena v izgubo kavcije v znesku 60 gld. Baumann je eden glavnih nemških kričačev v Slovensko-bistriškem okraju.

(Nedolžno obsojen.) V času volitve v državni zbor bilo je več Slovencev v Vojniku, ki so prišli tja nekteri slučajno, drugi pa z namenom spodbujati k vstrajnosti vojniške volilce. — Ko so se vračali v voze nazaj, napadli so že prve vozove komiji naših znanih „prijateljev“ s psovkami in klici „Hoch Foregger“. Pri zadnjih vozéh nastal je na to prepir, nekteri so izstopili iz voz in eden komijev, Viktor Benczák dobil je nekaj preveč gorkih, tako da je bil lahko telesno poškodovan. — Komij Benczák, nekaj dni prej od firme Rakusch odpuščen in nezanesljiv človek, bil je takrat pijan, vendar je z določnostjo imenoval 4 storilce, med njimi g. drda. Ivana Glaser-ja v Celji. — Pri razpravi pred okrajno sodnijo dne 24. marca 1891 ostal je poškodovan pri tej trditvi, akoravno so vse priče posebno natanko dve priči pod prisego izpovedale, da so bili trije obdolžencev na prvih vozéh in da takrat, ko je bil Benczák tepen, še do pretepa priti niso mogli. — Posebno določna je bila izpoved gledé g. Glaser-ja, katerega je

ena priča ravno takrat, ko je bil Benczák tepen pri zadnjih vozéh, videla od nasprotni strani priti, tako da je bila priča vmes med poškodovanim in g. Glaserjem.

Sodnik pl. Wurmser obsodil je na to storilca Štibernika, ki je dejanje priznal, oprostil dva obdolžencev, g. Ivana Glaser-ja pa na začudenje in vznemirjenje prič obsodil. — Proti tej razsodbi, ki se je potrdila od okrožne sodnije, uložil je g. Glaser prošnjo za dovolitev nove preiskave ter navedel za svojo nedolžnost še nove priče. Te priče so tudi potrdile, da so Benczáka topli drugi storilci. Glaser pa ni bil udeležen. Nova preiskava se je toraj v korist nedolžno obsojenemu dovolila.

Proti temu pritožil se je funkcionar državnega pravdnštva.

To pritožbo je pa c. kr. okrožna sodnija zavrnila.

Na to se je ta slučaj še enkrat preiskal in naravno je bilo, da se je zgodilo to, kar je moral vsak pričakovati: Državno pravdnštvo je samo vsako postopanje proti g. drdu. Glaser-ju ustavilo.

Nas veseli, da je vendar le pravica o pravem času prišla na dan in da gospodu Glaserju ne bo treba iskati pri državnem zboru odškodnine za nedolžno obsojene, ki so kazni že prestali. Želimo pa seveda tudi, da bi se pravica in sicer strogo, nezavita pravica našla vedno že pri prvi razsodbi; to bi varovalo ljudi nepotrebne razburjenosti.

(Misijon.) Veleč. oo. Lazaristi iz Celja, opravljali bodo od dne 10. do 20. decembra sv. misijon v Grižah pri Celji.

(Vožni red na progi Celje-Velenje.) Iz Celja odhajal bode prvi vlak zjutraj ob 6. uri 55 minut in prihajal v Velenje ob 9. uri 40 minut zjutraj. Drugi vlak odhajal bode ob 3. uri 50 minut popoldne iz Celja in prihajal ob 6. uri 30 minut zvečer v Velenje. — Iz Velenja odhajal bode prvi vlak ob 5. uri 50 minut zjutraj in prihajal v Celje ob 8. uri 24 minut zjutraj. Drugi vlak odhajal bode ob 2. uri 35 minut popoldne iz Velenja in prihajal ob 5. uri 9 minut popoldne v Celje.

(Semenj sv. Andreja) bil je v Celji precej dobro obiskan. Prignalo se je do 600 glav goveje živine. Kupčija je bila precej živahna, le živinskih kupcev je primanjkovalo, kar je kriva bolezen goveje živine na parkljih, ki pa je že pojenjala, a mnogim še ni znano.

(Porotne obravnave) leta 1892. vršile se bodo v Celji dne 18. januarja, 14. marca, 16. maja, 11. julija, 26. septembra in 21. novembra.

Spodnje-štajerske novice.

(Premembe pri č. duhovščini). Č. g. J. Sinko je postal župnik pri sv. Bolfanku v Biši. Umrl je č. g. M. Rakoše, župnik v Bučah. V Konjice pride za kaplana č. g. M. Tomažič od Št. Ila v Slov. gor., v Št. Ij g. M. Štraki od sv. Petra pri Radgoni, v Makoll g. A. Zavadil. Č. g. Boršečnik v Mariboru ne ide na faro Slivniško pri Celji. Umrl je č. g. dr. F. Žager, bivši katehet na mariborski gimnaziji.

(Premembe pri učiteljstvu). G. Karol Kotnik je postal nadučitelj v Selnici ob Dravi, na njegovo mesto k sv. Duhu pri Lučah je prišel g. F. Majcen. G. Šehel je šel iz Marenberga v Slovenjigradec za podučitelja. Gospica J. Klemenčič je postala učiteljica ročnih del v Rajhenburgu. G. Nagel ostane učitelj na Studencu (Kr.) pri Sevnici. Umrl je nadučitelj Fr. Zadavec v Št. Andražu v Slov. gor.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Braslovčah) zborovala je dne 22. novembra. Zbralo se je precej članov, a vendar premalo za tako velik okraj. Zeleti bi bilo, da bi podružnica večkrat napravila zborovanje in bi zavednejši spodbujali mlačnejše, da se udeležijo shodov, ker silno je važno, posebno v sedanjem času, da stojimo vsi, kakor jeden mož! Dobro bi bilo, da bi se tudi v Polzeli napravila podružnica.

(Odvetniške zadeve). G. dr. Brenčič iz Celja se bode v Ptuj nastanil kot odvetnik. — Odvetnika gg. dr. Temnikar in dr. Leščnik ostaneta na svojih mestih, prvi v Slov. gradu, drugi pri sv. Lenartu v Slov. goricah. — Ljutomerčani si želé narodnega odvetnika, ker so ondotni narodnjaki kaj nezadovoljni s sedanjim, ker podpira nemški šulferajn. — V Celovec pojde najbrže tudi v kratkem kateri mlajših nastopnih celjskih odvetnikov.

(Sv. Jurij ob Ščavnici). Piše se nam: Občinske volitve so pred pragom. Zanimanje v narodnih krogih za volitve pa popolnoma spi. Zdramate se Jurjevčani in ne pustite, da bi Vam tujec (nemškutar) ukazoval. Sramotno je za Št. Jurij, v katerem se je porodilo toliko imenitnih slovenskih mož, ki so se borili in se bore na tujem za sveto stvar naroda, da mu se šopiri v občinskem zastopu kukavica. Na noge možje posestniki! Vsak naj se vdeleži volitve in tako spolni državljansko svojo dolžnost. Vrzimo nemčurski zvon raz lin in operimo madež, ki grdi krasno Ščavniško dolino. St.—

(Postava o domovinskih pravicah) naj bi se nova izdala. Tako je vlado dobro in potrebno opozoril na Dunaji naš državni poslanec, g. Robič.

(Spodnji Polskavi) ste na leto dva sejma dovoljena; sv. Blaža dan in v ponedeljek po 3. avg.

(Blisk, grom in toča). Pri Mali Nodelji je dne 17. novembra, v jutro zgodaj med tretjo in četrto uro bliskalo in gromelo, kakor mesca julija ali avgusta. Vsula se je na to toča debela kakor orehi. Škode ni povzročila nobene. Bog nas varuj hudega vremena. Vreme je zelo spremenljivo, vsako uro drugo. Prvega in devetega novembra smo imeli že tudi sneg in pa hudo zimo, pa je hitro skopnel.

(Prešernovo slavnost), priredi akad. društvo „Triglav“ v Gradci, dné 5. dec. 1891, s prijaznim sodelovanjem akademičnega društva „Hrvatske“. Lokal: Daniel — Annensäle. Začetek ob 8. uri zvečer. Gostje dobro došli.

(V Ljutomeru) bodo začeli na spomlad novo šolo zidati. — V Središči so 14. nov. otvorili novo šolsko poslopje za petrazrednico.

(Gornjegradska posojilnica) deluje še le 8 mesecev, pa ima že 120.000 gld. prometa.

(V Vojniku) je deželni odbor nastavil za oskrbnika v hiralnici nekega g. Kika iz Rottenmana, ki najbrže ni zmožen slovenščine. Tako so naši deželni odborniki pravični!!

(V Ormožu) se je ustanovilo vinorejsko društvo, ki se bode pečalo s pospeševanjem nove vinoreje z ameriškimi trtami, ker preti trtna uš tudi ondotnim vinogradom.

(G. Freuensfeld), učitelj v Ljutomeru, je dostal izpit za meščanske šole za I. učno skupino s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Čast, komur čast.

(Steklarna v Oplotnicah) se bode opustila, kar je velika škoda, ker izgubi veliko delavcev svoj zaslužek. Vendar se bode zdaj pospeševal tukaj nov obrt, namreč tovarniško mizarstvo.

(Brežka čitalnica) je razposlala kaj okusne (v Hribarjevi tiskarni izdelane) sprejemnice.

(Bogata štajerska hranilnica) name-rava zeló pospeševati nasad novih vinogradov z ameriškimi trtami.

(Boljšo cesto) od Ljubnega v Solčavo priporoča graški dopisnik v „S. P.“

(Ljutomerski nemškutarji), sami slovenski odpadniki, kakor kažejo njih imena Rossytsch (Rožič), Derynatsch (Drnjač), Namessnigg (Namestnik) itd. niso prej mirovali, dokler niso osnovali podružnico nemškega „šulferajna“; vendar ne iz lastne moči. Moral je priti na pomoč nemški poslanec iz Radgone in nekaj nemške gospode iz Radenic, ki po leti tudi Slovincem svojo vodo ponuja, na jesen je pa, ko ljudje za to vodo več ne marajo, prišla v Ljutomer Slovence žalit. To si bodemo zapomnili. —

(**Novo premogovo jamo**) blizu Rajhenburga pri Rajhenštajnu, kjer že dolgo premog iščejo, utegnejo vendar odpreti; zdaj že delajo od premogokov cesto do okrajne ceste, da bode lažje izvažanje.

Druge slovenske novice.

(**G. državni poslanec Pfeifer**) je govoril v zboru zopet o davčnih razmerah, zlasti je opozoril vlado, da bi se gruntni davek o svojem času z ozirom na žitne cene pravično odmeril.

(**Občni zbor „Katoliškega političnega gospodarskega društva za koroške Slovence“**) vršil se je dne 30. novembra v Prevalih na Koroškem. Ob 4. uri popoldne pozdravi gosp. Gregor Einspieler navzoče in predstavi vladnega zastopnika. Nadalje poroča o delovanju deželnega zbora koroškega in pové, kako pristransko se postopa s slovenskima zastopnikoma pri volitvah v odseke. Gosp. V. Legat razklada obče politično stanje s posebnim ozirom na koroške Slovence. Gospod komentator Šervicelj pripoveduje o deputaciji, poslani na Dunaj, kako je bila vsprejeta pri poslancih, ministrih in načelnikih raznih klubov. Gosp. Dragotin Hribar govoril je poučni govor o zgodovini Korošcev. Na to je sklenil g. predsednik Einspieler z napitnico na cesarja in sv. očeta zborovanje. Peli so vsi navzoči svoje cesarsko himno. — Veselilo nas je, da nas je počastil vladni zastopnik in se prepričal, da Slovenci ne ščujujejo proti nikomur, temveč, da le tirjajo svojih pravic. Prepričal se, da ni resnica, da hujskajo le nekateri ljudstvo proti sedanjemu neznosnemu stanju koroških Slovencev, ampak da ljudstvo samo uvideva, kako vnebovpijoče krivice se mu godé in pojasnuje to po svojih zastopnikih. Dal Bog, da bi se tudi Korošcem kmalo vremena zjasnila. — Došlo je več telegramov, ki navdušujejo boritelje in trpine, za narodne svetinje. — To društvo zasluži vso podporo, ker se tako krepko poteguje za zatirane koroške Slovence. — Celovski deželni šolski svet je nekoliko več pravic dovolil slovensčini v koroških ljudskih šolah, kjer ima vendar nemščina prvo mesto še in se rabi še za učni jezik, kar je velika krivica in pedagoška nespamet, kajti materinski jezik moral bi biti učni jezik.

(**Podružnica sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico na Koroškem**) zborovala je dne 30. novembra ob 2. uri popoldne. Dasi je bil delavni dan, zbralo se je veliko članov, ki so z navdušenjem priznavali se Slovencem in izrekli želje za šole na katoliško-narodni podlagi. — Koroški Slovenec

se je zbudil in hiti, da popolni kar je zamudil. Veselje mora navdajati vsakega rodoljuba, ko gleda to navdušenje preprostega ljudstva za sveto našo stvar. — Razveseljevali in poučevali so navzoče pevci iz Ljubliane in odposlanec glavne družbe.

(**Šolski dobrotniki**) so gg.: Kalister v Trstu, Gorup na Reki in Zupanec v Ljubljani, ki so darovali velike svote za šolske namene, in sicer sta prva dva postavila šolo v Slavini na Notranjskem, slednji je pa podaril 3000 gld. za novo šolo pri sv. Lenartu nad Škofjo Loko.

(**V Istri**) je kmet zelo zadolžen in sicer pri italijanskih posestnikih. Ti se zdaj jezijo, ker je pri volitvi zmagal vrl slovenski poslanec dr. Laginja. Zato odpovedujejo kmetom posojila, ki so na 10, 15 in 20% vknjižena. — Tim kmetom bode puljska posojilnica pomagala, ako bode mogla dobiti hranilnih vlog dovolj. Vredna in potrebna jih je!

(**G. Jos. Žužek**), c. kr. inženier v Krškem, je imenovan za c. kr. nadzornika parnih strojev v tem okraju.

(**Šolska dobrotnica**), gospa. Hočevarjeva v Krškem, bode za božič obleko prekrbela ondotnim meščanskim učencem, ki pod vodstvom g. dr. Remiha v cerkvi ob nedeljah in praznikih pojó.

(**Za ameriansko trtnico**) v Krškem je dovolil kranjski deželni odbor 50 gld. podpore.

(**V Škofjiloki**) so blagoslovili razširjeni del ondotnega nunskega samostana, ki si je pridobil tudi loški grad.

(**V Št. Jarneji**) na Dolenjskem je bila med otroci škarlatinka, pa je že prenehala.

(**Vrli „koroški Mir“**) dokazuje v svoji zadnji številki, da je minister Gauč l. 1888 vse drugače govoril v državnem zboru gledé koroških šol kakor l. 1891. Takrat je bil nekoliko pravičen, vsaj z besedo, zdaj je pa razžalil bil koroške Slovence in vse Slovane sploh.

(**V Krškem**) je na sejmu ukradel tat kmetu 58 gld. koj v tistem trenutku, ko je ta kravo prodal in to svoto v žep vtaknil.

(**V Trstu**) se zaganjajo Italijani na slovenske napise nad prodajalnicami — naj se; Slovenci bodemo kljub vsem neprijateljem čuvali svoj jezik in svoje pravice. — Nad tržaškim škofom se tudi jezé, da je slovenske pridige le prestavil iz cerkve v cerkev, mesto da bi jih bil čisto prepovedal, kakor želé ti nestrpljivci.

(**Tržaška posojilnica in hranilnica**) je že vpisana v trgovsko-sodnijski zapisnik s svojim načelnikom, g. Živic-em in drugimi odborniki vred.

(**Za slovenske obrtno-nadaljevalne šole**) se dobé zdaj poleg izvrstne knjige „Obrtno spisje“ in slovensko-nemške slovnice tudi slovenske tiskovine, in sicer „Obrtno spisje“ pri založniku Drag. Hribarju, druge reči pa v c. kr. šolski zalogi na Dunaji.

(**Ljubljanci — zaspanci**) se utegnejo (!) vendar resno (?) posvetovati, da bi se v našem (žalostnem) središču več slovenskih napisov nad prodajalnicami napravilo. Vsaj je skrajni čas! V primeri ima morebiti že Celje več slovenskih napisov kakor Ljubljana.

(**Koroških Slovencev**) odposlanstvo je bilo na Dunaji pri ministrih, kjer so se pritoževali, oziroma prosili, da bi se njih razmere v narodnem, šolskem in gospodarskem obziru izboljšale.

(**Kje se dobé ameriške trte?**) Letos na spomlad bode veliko povpraševanje po teh trtah. Zato naj povemo, kje se bodo dobile. Iz državnih trtnic jih bodo dobili tisti, ki so se o pravem času v Krškem pri glavarstvu oglasili. Na prodaj jih utegnejo še drugi ponujati, n. pr. vinorejski šoli v Mariboru in Novem mestu, avstrijsko vinorejsko društvo v Badenu pri Dunaji, vinorejsko društvo v Ormožu. Prodajali je bodo tudi posamezni posestniki, n. pr. G. Janežič na Bizeljskem, graščina pri Cmureku. Naravnost rodeča in dobro vino dajoča ameriška je „Solonic“, za cepljenje z domačimi pripravne in trpežne so razne „Riparie“.

(**V Novem mestu**) je bila 28. novembra lepa Preširnova slavnost.

(**V Ljubljani**) točijo letos, ker je vino drago, marsikateri krčmarji z jabolčnikom ali hruševcem pomešano vino, nad čemur se čujejo glasne pritožbe.

(**Ameriških trt**) utegne letos v Avstriji primanjkovati, ker bodo vinorejci zelo po njih povpraševali.

(**V Ljubljani**) bodo na spomlad začeli zidati novo lepo poštno poslopje na Fran-Josipovem (sejmskem) trgu.

(**Istrskim Hrvatom**) gledajo zelo na prste; duhovščini je škof ukazal, naj se ne vtikajo v politiko; izvrstni list „Naša sloga“ pa je bila trikrat zaporedoma pograbljena. — Trdo se postopa tudi v Gorici z izvrstno uređovanim slovenskim časnikom: „Nova Soča“.

Druge avstrijske novice.

(**Umril je nadvojvoda Henrik**). Nadvojvoda bil je sin nadvojvoda Rajnerja in se je porodil 9. maja l. 1828 v Milanu. Bil je blaga duša in posebno priljubljen v Bocnu, v kateremu kraju je bil velik dobrotnik. Kot vojak bil je ljubeznjiv in hraber. Odlikovan je z več velikimi redi in imajtelj

c. in kr. pešpolka št. 51. — Ravno isti dan umrla je tudi njegova soproga baronica Waideck. — Pripeljala sta se na Dunaj k poroki, ki se je vršila pretekle dni v cesarski hiši ter obolela za plućnico, ki jima je v par dneh končala življenje. — Ta žalosten dogodek je velik udarec presvitli cesarski hiši. Vsi narodi izražajo svoje sočutje ljubeznjivemu vladarju in prosijo Boga, da bi mu dal moč pretrpeti tudi to in ga nam ohranil, kot dobrega očeta. — Trupli nadvojvoda Henrika in njegove soproge bodeta prepeljani v Bolzan in s cesarjevim dovoljenjem pokopani v skupni rakvi.

(**Državni zbor**) obravnaval bode do božiča državni proračun. Prerešetoval je precej dolgo finančne in davčne zadeve. Nemeč Plener je hotel, da bi se bil malim obrtnikom davek znižal, čemur se je ugovarjalo, ker prerokuje finančni minister, da se je bati v bodoče primanjkljaja v državnih blagajnicah. Torej bodo davki — o groza! — prej večji kakor manjši. — Slovenski poslanci so ostali še pri Hohenwartovem klubu, ker ne morejo drugače in ker so se nekoliko potegnili skoro vsi Slovani za razžaljene Slovence — in ker bi za Slovence še slabše bilo, ako gredó zoper vlado, dokler je Taaffe na krmilu. Ta pa tudi zastopi brez zaveznikov vladati.

(**V delegacijah**), ki so končale svoje delo, pritožil se je poslanec Šuklje, da se pri polkih premalo na materinski jezik ozira.

(**Ministerstvo poljedelso**) je izdalo naredbo, da bode država občine podpirala pri nasadu novih vinogradov, ako bode to tudi dotična dežela storila.

(**Hrvatje**) snujejo društvo, ki bi zlasti pri ženskem spolu pospeševalo ljubezen in rabo domačega jezika in zabranjevalo gojitev tujih izrazov. V ta namen bode izdajalo časnik za gospe. Tudi Slovenci bi potrebovali takega društva in takošnega časnika, da ne bi naše „gosposke“ in „na pol gosposke“ ženske pri svojih delih le nemških izrazov rabile.

(**Avstrijski škofje**) so izdali skupen pastirski list, v katerem vsem stanovom, zlasti pa delavcem priporočajo pravo krščansko in pobožno življenje, izpolnovanje krščanskih dolžnosti in spoštovanje cerkvenih gosposk.

(**V Bosni**) ponemčujejo ondi nastavljeni Nemci lepa slovanska imena, kakor so nekđaj pri nas delali, in kakor bi radi še, ako bi jim mi Slovenci to dopustili.

(**V južnih Tirolih**), kjer bi se Italijani radi odcepili od svojih nemških rojakov, bodo zavoljo odpovedi prejšnjih poslancev nove volitve v deželni zbor.

(**Ogerska vlada**) je na Francoskem kupila 3 milijone američanskih trt, kolikor jih je bilo dobiti; zdaj je francoska vlada njih izvažanje prepovedala; naša vlada pa še zmirom menda dvomi, ali se bode ta trta pri nas obnesla; zato v tej zadevi manj stori, kakor ogerska.

(**V Galiciji**) se morajo popraviti vojaške barake, ki naj bi stalne bile. Morebiti pomeni to, da utegnejo te barake v kratkem služiti svojemu namenu.

(**Varaždin**) dobi električno razsvetljavo.

Ogled po širokem svetu.

(**Na Nemškem**) so malo odnehali Slovane zatirati — lužiškim Srbom na Saksionskem so dovolili, da se smejo v ljudski

šoli nekoliko v svojem jeziku učiti. Tudi Poljake vlada zdaj bolj na miru pustí, kakor je to bilo pod Bismarkom.

(**V Braziliji**) v južni Ameriki je zopet ustanek, najbrže se preliva kri in vre hudo.

(**Ruski minister**) zunanjih zadev zelo potuje po Evropi, bil je v Parizu in v Berlinu. Bog ve, kaj to pomeni in česa potrebuje, morebiti denarja ali zveze.

(**Rusija**) je prepovedala izvažanje žita. To bode podražilo žito pri nas. Morebiti se je bati tudi vojske, zlasti tedaj, ako bi bogati judje zadolženim državam dali dovolj posojila v namen vojskovanja. — Ruski car bode iz svojega premoženja podaril 50 milijonov rubljev za stradajoče v svoji državi.

(**Sv. oče papež**) bodo l. 1893 praznovali petdesetletnico svojega škofovanja.

D o p i s i.

Iz Sevnice. V Sevnici je že dalje časa podružnica sv. Cirila in Metoda, ki šteje danes le kacic 30 udov, kakor v začetku, tako da se čisto nič ni opomogla in napredovala.

Naši kmetje bi pristopili k tej družbi, ko bi se kaj čitalo o sevniki podružnici, tako pa pravijo, da še celo nič ne vedó, da je tudi tukaj ta zavod zastopan.

Zatorej se obračam do naših domoljubov s prošnjo, da bi korist družbe sv. bratov sklicali večkrat zbere in prirejali veselice ter domoljube iz okolice k podpori vabili.

Vse časti vredno dela gospod učitelj v Boštanju; hodi od hiše do hiše in poučuje starše, da naj v domačo šolo otroke pošiljajo, ne pa v tujo sevnisko.

Pri nas pa šulverein napreduje; lansko leto je bilo komaj 30 učencev v tem tujem zavodu, letos jih šteje čez 50. Naj se naši gospodje učitelji tudi ganejo!

Z Vidma. Pri nas imamo za župana domačina, narodnega moža, pa vendar se še pri občini nemško uraduje, kakor se je uradovalo takrat, ko je županoval nam mož, ki v resnici ni bil slovenščini naklonjen. Ne moremo radi tega drugače, da bi se v javnosti tega nepotrebneža nemškutarjenja pritožili, ker se nadejamo, da bi to kaj pomagalo. Pričakujemo Slovenci, da bode naš neodvisen občinski predstojnik, ki je sam Slovenec in na lastnih nogah stoji, vendar enkrat naročil občinskemu tajniku, ki je tudi z županom vred dobro zmožen slovenščine, naj slovensko uraduje. Če bi se pa to vendar ne zgodilo, svetoval bi, da bi se

vse uradovanje izročilo županovemu namestniku, ki bode zgolj iz domoljuba in morebiti še brezplačno prevzel vse pisarije, katerih sedanji tajnik z županom vred itak težko opravljata, ker sta z drugim delom preobložena. To nas sicer ne briga, kdo naj opravlja občinske zadeve — samo to želimo, da bi se vendar enkrat zadostilo narodni časti. —

Iz Jesenic ob Savi. Kar začudil sem se, bravši notico cenjenega lista „Domovina“ z dne 7. nov. t. l. br. 13, da namreč uraduje občinski urad Vel. Doline — nemški. Naš bivši župan gosp. dr. J. Namorš ume dobro slovenski in hrvaški ali občinski pisar menda slabše. Na Čatežu rojen bi moral slovenski znati, pa kaj bo domači jezik? „tajč je nobl“, kaj rad bi naš Rajmund gospoda „špila“, a s pisarijo — se tudi tako hitro do gosposčine ne pride, to pa je britko.

Uradni jezik je pa bil pri naši občini do sedaj slovenski.*) Za naprej se bode pa gotovo nemški uradovalo, ker je naš občinski pisar Nemcem in nemščini zelo naklonjen, in ker je bil 10. t. m. županom izvoljen — znani general nemškutarjev tukaj ob kranjsko-štajersko-hrvatski meji. Vsekako čudno bode to uradovanje z nezmožnim občinskim pisarjem in županom, koji je žalibog predolgo časa med nami ter je v tej dobi — za nas vse, dolga večnost — pozabil svoj češki materni jezik, a slovenskega se zaradi družih važnih opravil — priučil ni.

Pri ljudskem štetju se je ta naš novi gospod župan dal zapisati sè svojo družino

*) Menda ne!

za „Nemca“ in zato ga je slovenski, kranjski deželni odbor pohvalil in poplačal s tem, da ga je volil letošnje poletje v kostanjeviški okrajni cestni odbor. Znamenito pa je to, da omenjenega, tukajšnja inteligenca kot:

zdravnik, župnik, nadučitelj, trgovec itd. volila ni. Sicer bomo o tem gosp. županu o svojem času še kaj povedali, tudi kako se župan postane.

Razne stvari.

(Žaganje) se malo ali pa skoraj nič ne vporabljuje; navadno se na žagah v nemar pušča, da se v vodo potroši ali okoli žage na tlel obleži in segnije. V prid ne dojde, pa vendar je obile vrednosti. Koristno je za gnoj, in to na več načinov. Ali se porabi za nasteljo, namesto listja, ali se meče na gnojišče, ali pa se kje na kup meče, zravna, s plastjo zemlje pokrije, in tako plasti žaganja in zemlje nakopičujejo ter pusté ležati, da žaganje strohni. To je kaj dober gnoj (kompost), posebno za vrtné grede in vinograde. Nekje na spodnjem Štajerskem ga kmetje za nastelj kupujejo in po 3 gold. voz plačujejo. Kot gnoj bo se ceno dobilo za vinograde, kateri bodo na ameriške trte precepljeni in mnogo gnoja potrebovali. Služi pa tudi za kurjavo. Če se ga v peharji, kodunjcah ali kakoršni si bodi posodi v peč na žerjavico na kup natosi, se vname in prav počasi tli in peč greje celi dan, bolj kakor bi jo z drvi kuril. Rabi se tudi po mestih za osušenje poribanega tlaka v sobah in v kuhinji pri vmivanji posode. Lansko leto je bilo po novinah brati, da je nekdo izumil, iz žaganja, pomešanim z drugimi tvarinami, napraviti zidarsko opeko, ktera je popolno suha in ne prepušča mokrote, zato porabljiva posebno za odpravo sten, ktere se potijo. Tudi je proti ognju varno.

Na Štajerskem nekaj let sem žagarji ne smejo žaganja v vodo metati, ker je od namestnije s kaznijo prepovedano, ker je ribam škodljivo, da zadahnejo če jim žaganje v škrgah (ušesih) obtiči. Tudi vodo okuži, če se kje v kotih na velike kupe nanese in tam gnjuje.

Zavoljo te prepovedi so nekje žagarji žaganje na stran na kup nosili in ga sežgali, ker jim je bil na poti in niso znali kaj ž njim.

Če bodo odzdaj znali, da je dobra kurjava, ga menda ne bodo več tako zavrgli ali ga vsaj revnim ljudem prepustili, da si po zimi hišo segrevajo ž njim.

Smešnice.

(Kakošen razloček je med menihi in bolniki nemškega župnika Kneippa?) Od-

govor: Prvi nosijo čevlje brez gornjega usnja (sandale), drugi pa hodijo popolnoma bosí.

* * *

„Kaj je neki to, kar se mi v prsih tako zeló trese?“ vpraša vojak svojega poveljnika pred vojsko. „To je srce“, mu poveljnik odgovori. „No potlej me pa od glave do prstov na nogi ni drugzega ko srce, kajti ves se tresem!“

* * *

Deček pride iz šole domu in oče ga vprašajo, kaj da so brali v zgodbah sv. pisma in kaj da mu je bilo najbolj všeč. Sinek odgovori, da mu je bilo izmed vsega najbolj všeč to, kako je egiptovski Jožef, o katerem so danes brali, gori na strehi sedel. „Kaj“, — ga začudeno vprašajo oče — „egiptovski Jožef na strehi sedel?! Kje pa je to zapisano?“ — „Tukaj!“ zakliče šolar, odpre knjigo in bere: „In ta (gospodar) ga je postavil čez vso svojo hišo“. Oče nekaj zagodrnjajo, menda so rekli: „Prismoda!“

* * *

„Oče, gospod učenik so nam v šoli rekli, da ima človek možgane v glavi, naš stari oče imajo pa bombaž“. — „Kako to?“ — „Saj vidim, da jim pri ušesih ven gleda“.

Gospod doktor Alojzij Brenčič,

odvetniški kandidat v Celji, vsprejet je v listo zagovornikov c. k. nadsodišča za Štajersko, Kranjsko in Koroško. (37)

Za učitelje.

Prodaja knjig pod ceno.

„Pädag. Zeitschrift“ vsi tečaji, „Popotnik“ I. do VII. letnik, „Slov. Učitelj“ I. do V. letnik, „Učit. Tovariš“ I. do X. letnik, in še mnogo drugih slovenskih in nemških knjig.

V Novi cerkvi, p. Vojnik.

Janez Zdolšek,
upokojeni nadučitelj.

Mesečna soba

z opravo odda se 1. decembra v hiši dr.
Josipa Serneca v Celji. (38)

Narodni Koledar

za prestopno leto

1892.

Uredil in izdal

Dragotin Hribar

v Celji.

Cena 45 krajc., po pošti 50 krajc.

Odvetnik

dr. Ivan Dečko,

dež. poslanec, ud ravnateljstva Južno-
štajerske hranilnice in načelstva Poso-
jilnice, okrajni odbornik v Celju itd.

odprl je pisarno v Celju

v hiši gospe Nolli, rotovške ulice (poleg
nemške cerkve). (28) 1

Vizitnice

jako elegantne priporoča po nizki ceni

Društvena tiskarna D. Hribar v Celji.

Josip Hočevar,

krojaški mojster

Celje, Graška ulica št. 14

Priporoča velečastiti duhovščini
in sl. občinstvu svojo veliko zalogo
storjenih oblek za gospode in dečke
po najnovejšem kroju in nizkih cenah.

— Velik izbor sukna iz vnanjih, kakor
tudi domačih svetovno priznanih
tvrdek in fabrik. — Vsako naročilo
se izvrši na željo v treh dneh ter
se zagotavlja trajna in solidna po-
strežba. (20) 1—3)

Zaloga popirja, risalnega in
pisalnega orodja

Dragotina Hribar-ja

— v Celji —

priporoča častitim rodbinam za sv. Mi-
klavža in božična darila svojo zalogo
raznega lepega in ukusnega galanterijskega
blaga ter razne šolske predmete za mla-
dino in društvene igre.

Cenjenim trgovcem in preprodajalcem:
zlato peno, podobe za jaslice, dekoracije
za božična drevesca, barvani in svilnati
popir, žico, perje in seme za cvetlice i. t. d.

— po najnižjih cenah. —

Zaloga specerijskega blaga

Milan Hočevar

Celje, Graška cesta, 3

Velika zaloga vsakovrstne
kave, sladkorja, čokolade,
kakao, riža, finega olja,
vinskega kisa, raznovrst-
nega čaja, pravega ruma, sli-
vovke sremske, kranjskega
brinovca, kognac, vinskega
žganja, najboljša štajerska in
avstrijska vina v butiljkah,
malaga, madeira, sheri in raz-
nega šampanjca, svinjske ma-
sti, masla, švicarskega in par-
mazanskega sira, ogrskih sa-
lam, sardel, sardin, makaron,
južnega sadja, sliv, lešnikov,
najboljše moke, vsakovrstnih
popolnoma zanesljivih semen
i. t. d., i. t. d., i. t. d.

Raznovrstne mineralne vode.

Zagotavljam zanesljivo in
najcenejšo postrežbo vključ
vsaki konkurenci.